

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou, ve věci

žalobce: **S. M.**
bytem B. 134, X D.
zastoupený opatrovníkem obcí Bohuslavice
sídlem Bohuslavice 2, 789 72 Dubicko

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha

o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 27. 6. 2018, č. j. X, ve věci přeměny invalidního důchodu na starobní důchod

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí ze dne 19. 6. 2018, č. j. X. Tímto rozhodnutím žalovaná rozhodla, že od 1. 7. 2018 náleží žalobci namísto invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně starobní důchod ve výši 7 957 Kč měsíčně.
2. **Žalobce v žalobě namítal**, že žádnou žádost nepodával a že žalovaná nevedla správní řízení. Žalovaná nemůže z vlastního podnětu vydat rozhodnutí podle zákona č. 582/1991 Sb., § 60a byl zrušen. Ve stejné věci vede soud další řízení pod sp. zn. 65 Na 2/2018. Žalovaná byla povinna hodnotit příjmy žalobce. Komu byl vypočítán důchod za komunistického režimu, nesmí být snížen, a to i s valorizací. Žalobce k výši důchodu namítal, že jeho pracovní poměr nebyl přerušen a nadále trvá, výpovědi ze dnů 19. 3. 1981 a 20. 5. 1983 jsou neplatné, že uplatnil nároky podle § 8 zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti

komunistického režimu a odporu proti němu, a podle zákona č. 87/1991 Sb. a dále namítl nezákonné provádění srážek.

3. **Žalobce v doplnění** žaloby namítal, že mu žalovaná nezákonně rozhodnutím ze dne 25. 3. 1993 odebrala plný invalidní důchod a přiznala mu částečný invalidní důchod a žádal, aby mu byl plný invalidní důchod vrácen v plné výši i s valorizací.
4. **Žalovaná ve vyjádření k žalobě** k transformaci důchodu uvedla, že k ní došlo na základě skutečnosti, že žalobce dosáhl 65 let věku. Výše důchodu se přitom nemění. Žalovaná žalobce informovala o tom, že jeho nově vzniklý nárok na „transformovaný“ starobní důchod nevyklučuje jeho případnou žádost o „běžný/žádný“ starobní důchod – srov. § 61a odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „ZDP“).
5. K žalobním námitkám žalovaná uvedla, že invalidní důchod nelze kvalifikovat jako „kapesné“ podle § 299 o. s. ř. O kompetenci žalované provádět srážky z důchodu povinného rozhodl mimo jiné pravomocně i Nejvyšší správní soud v nejnovějším rozsudku č. j. 2 Ads 249/2018-41 ze dne 28. 11. 2018. Eventuální dlužná mzda žalobce nezakládá právní odpovědnost žalované a totéž se týká problematiky existence pracovněprávního vztahu žalobce k jiným subjektům. Žalovaná necítí odpovědnost ani v souvislosti s údajným postižením a perzekucí žalobce.
6. K **jednání soudu** se dostavila pouze žalovaná, která uvedla, že přeměna invalidního důchodu na starobní proběhla v souladu s § 61a odst. 1 ZDP, bez žádosti a na základě skutečnosti, že žalobce dovršil 65 let.
7. Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci **přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
8. Žalovaná **rozhodnutím** ze dne 19. 6. 2018 podle § 61a ZDP rozhodla o **přeměně** invalidního důchodu na starobní důchod, protože žalobce dosáhl dne 1. 7. 2018 věku 65 let a tím mu zanikl nárok na invalidní důchod a vznikl nárok na starobní důchod ve výši dosud vypláceného invalidního důchodu.
9. Žalovaná **napadeným rozhodnutím zamítla námitky** žalobce, podle kterých žalobce žádnou žádost o starobní důchod nepodával. Nárok na invalidní důchod žalobci dosažením věku 65 let zanikl ze zákona (§ 61a odst. 1 ZDP) a ze zákona (§ 61a odst. 2 ZDP) mu vznikl nárok na starobní důchod ve výši dosud vypláceného invalidního důchodu. Žalovaná přitom v rozhodnutí žalobce poučila, že nárok na tento starobní důchod nevyklučuje nárok na starobní důchod podle § 29 odst. 1, 2 nebo 3 ZDP.
10. Důchodový věk žalobce je podle § 32 odst. 2 ZDP 63 let, protože žalobce se narodil v roce 1953. Žalobce dosáhl věku 63 let dne 1. 7. 2016. Ustanovení § 61a ZDP je kogentní, žalovaná se od něj nemůže odchýlit a neumožňuje jí jiný postup včetně jiného stanovení výše důchodu.
11. Podle § 61a odst. 3 ZDP nárok na starobní důchod podle § 61a odst. 1 ZDP nevyklučuje nárok na starobní důchod podle § 61a odst. 1, 2 nebo 3 ZDP, tj. nárok na „řádný“ starobní důchod a žalobce si o něj může požádat prostřednictvím místně příslušné okresní správy

sociálního zabezpečení. O žádosti bude rozhodnuto v novém řízení a budou zohledněny dosažené doby pojištění a hrubé výdělky.

12. Soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
13. Podle § 61a odst. 1 ZDP nárok na invalidní důchod zaniká dnem, kterým jeho poživatel dosáhl věku 65 let; tímto dnem vzniká tomuto poživateli nárok na starobní důchod.
14. Podle § 61a odst. 2 ZDP starobní důchod, na který vznikl nárok podle odstavce 1, náleží ve výši, v jaké náležel dosavadní invalidní důchod.
15. Podle § 61a odst. 3 ZDP nárok na starobní důchod podle odstavce 1 nevylučuje nárok na starobní důchod podle § 29 odst. 1, 2 nebo 3.
16. Z těchto ustanovení vyplývá, že v případě přeměny invalidního důchodu na důchod starobní z důvodu dosažení 65 let věku, se jedná o formální rozhodnutí, ve kterém nejsou znovu posuzována např. kritéria pro přiznání invalidního důchodu. Není tedy ani možné, aby žalovaná v rámci tohoto rozhodnutí výši důchodu jakkoliv změnila (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 2. 2018, č. j. 1 Ads 358/2017-53).
17. V posuzované věci nejde o řízení na žádost. Podle § 85a odst. 1 ZDP v řízení ve věcech důchodového pojištění se nepoužije ustanovení správního řádu o vyjádření účastníků k podkladům rozhodnutí; zahájení řízení z moci úřední se účastníkům zpravidla neoznamuje. Postup žalované byl v souladu se zákonem.
18. Žalobce se narodil dne 1. 7. 1953 a dosáhl věku 65 let dne 1. 7. 2018. Tímto dnem mu ze zákona zanikl nárok na invalidní důchod (§ 61a odst. 1 ZDP) a vznikl nárok na starobní důchod, a to ve stejné výši jako dosud vyplácený invalidní důchod (§ 61a odst. 2 ZDP).
19. Je zjevné, že žalobce si nepodal žádost o starobní důchod podle § 29 ZDP, ani to netvrdí on či žalovaná, nevyplyvá to ani ze správního spisu; ostatně jinak by žalovaná žalobce o této možnosti opakovaně nepoučovala.
20. Ustanovení § 61a vložil s účinností od 1. 1. 2010 do ZDP zákon č. 306/2008 Sb. v souvislosti se změnou koncepce invalidity. Transformací důchodu však nedochází ke zkrácení práv poživatelů invalidního důchodu na vyměření „řádného“ starobního důchodu podle § 29 ZDP; souběh se pak v souladu s § 61a odst. 4 ZDP posuzuje podle § 58 ZDP (zásadně se vyplácí jen jeden důchod, a to vyšší).
21. Jestliže poživateli invalidního důchodu zanikl nárok na tento důchod jen z důvodu § 61a ZDP (tzv. transformace), má tento poživatel nyní již transformovaného starobního důchodu právo na uplatnění nároku na standardní starobní důchod včetně volby data jeho přiznání, počínaje dnem splnění podmínky pro standardní starobní důchod. Plátce důchodu po vyměření starobního důchodu postupuje důsledně podle § 58 [možnost postupu podle § 86 odst. 4 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, tím není dotčena], srov. VOŘÍŠEK, Vladimír. § 61a [Transformace]. In: VOŘÍŠEK, Vladimír. Zákon o důchodovém pojištění. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 195.
22. Námitka jiného soudního řízení v téže věci je nedůvodná. Řízení vedené pod sp. zn. 65 Na 2/2018 se týkalo srážek z důchodu a bylo ukončeno usnesením zdejšího soudu z 19. 6. 2018 o odmítnutí návrhu. Kasační stížnost proti tomuto usnesení zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 28. 11. 2018, č. j. 2 Ads 249/2018-41. V posuzované věci lze přezkoumat pouze rozhodnutí o přeměně důchodu, srážky

z důchodu nejsou předmětem tohoto řízení a byly předmětem popsanych soudních řízení správních.

23. Závěrem soud shrnuje, že žalovaná zjistila správně skutkový stav, vybrala správně právní předpisy, pod které jej subsumovala a z toho vyvodila v souladu se zákonem správné skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil, a proto žalobu zamítl.
24. Soud v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce v něm neměl úspěch a žalované takové právo v důchodové věci nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 24. září 2020

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně